

Psikolojiye Giriş

Temeller, Bölüm 2: Skinner

Ders 4

Değerlendirme

- Arasınnav (%30)
- Final (%35)
- Haftalık okuma raporları (%15)
- Kitap inceleme (%20)
- Deneye katılım

Değerlendirme

- Arasınnav (%30)
- Final (%35)
- Haftalık okuma raporları (%15)
- Kitap inceleme (%20)
- Deneye katılım

Haftalık okuma raporları

- Her Pazartesi sınıfa soru ya da sorular getireceksiniz
- 300 – 500 kelime arasında bir cevap yazmanız gerekiyor
- Cumartesi gece yarısına kadar ders asistanına elektronik posta olarak göndermelisiniz
- Geç gönderilenler kabul edilmeyecektir
- Geçme/kalma – cevaplar açık bir şekilde yazılmış olmalı, soruya ya da sorulara cevap veriyor olmalı, konuya yaptığınız okumalardan bir miktar hakim olduğunuzu göstermeniz gerekiyor

Haftalık okuma raporları

- Her biri geçme notunuzun %1.5'ine karşılık gelen 10 raporunuz olacak
- Eğer ders asistanınızdan herhangi bir cevap almazsanız, bu her şeyin yolunda olduğunu gösterir. Eğer başarısız olursanız (ya da raporunuzu teslim etmezseniz) ders asistanınız sizinle iletişime geçecektir
- Raporlarınızın sizin tarafınızdan hazırlanması beklenmektedir

1 numaralı okuma raporu

- Alkolizm için Freudyen bir açıklama yap. Daha sonra da davranışçı bir açıklama yap. Son olarak, insanların alkolü bırakması için davranışçı bir tedavi yöntemi öner

Ders asistanları

- A - Ch Sunny Bang, sunjung.bang@yale.edu
- Co - G Erik Cheries, erik.cheries@yale.edu
- H - K Jane Erickson, jane.erickson@yale.edu
- L - Pi Koleen McCrink, koleen.mccrink@yale.edu
- Pl - S Izzat Jarudi, izzat.jarudi@yale.edu
- T - Z Greg Laun, gregory.laun@yale.edu

Temeller, Bölüm 2: Skinner

Freud'un Darwin'le tanışması: Neden bir bilinçdışı evrilmiştir?

Kandırmaca

Nasıl iyi bir yalancı olunur?

Kendini kandırma

Davranışçılık

- Öğrenmeye yapılan güçlü vurgu

Davranışçılık

- Öğrenmeye yapılan güçlü vurgu
- Zihin karşıtlığı
bilimsel olmayan = arzular, dilekler,
hedefler
bilimsel = gözlenebilir; uyarıcı, tepki,
çevre, vb.

Davranışçılık

- Öğrenmeye yapılan güçlü vurgu
- Zihin karşıtlığı
  - bilimsel olmayan = arzular, dilekler, hedefler
  - bilimsel = gözlenebilir; uyarıcı, tepki, çevre, vb.
- Türler arasında farklılıkların olmaması

Her şeyi açıkladığını
söyledikleri üç öğrenme ilkesi

Öğrenmenin en basit şekli: Alışma

- Nedir?
  - Tekrarlı maruz kalmanın sonucunda tanıdık hale gelen uyarıcıya tepki verme eğiliminin azalması
  - Örneğin, saatin tiktakları, trafik gürültüsü, trenler
- Ne içindir?
  - Yeni nesne ve olayları fark edebilmemiz için adaptif bir mekanizmadır

Klasik koşullama

- Nedir?
  - Belirli bir uyarıcı ile başka bir uyarıcı arasındaki bağlantıyı öğrenmektir

Klasik koşullama

Koşulsuz

Doğuştan ve kalıtsal

Koşulsuz uyarıcı → Koşulsuz Tepki

US → UR

Koşullu

Koşullama sırasında öğrenilen

Koşullu Uyarıcı → Koşullu Tepki

CS → CR

Klasik koşullama

- Koşulsuz uyarıcının ve koşullu uyarıcı ile tekrarlı bir şekilde eşlenmesi sonucunda koşullu tepkide bir artış olacaktır
- Pekiştirilmiş denemeler & pekiştirilmemiş denemeler
- Deneysel sönme

Klasik koşullama

- Koşulsuz uyarıcı ile koşullu uyarıcının tekrarlı bir şekilde eşlenmesi sonucunda koşullu tepkide bir artış olacaktır
- Pekiştirilmiş denemeler & pekiştirilmemiş denemeler
- Deneysel sönme
- Uyarıcı genellemesi

Klasik koşullamanın kapsamı

- Yengeç, balık, hamamböceği
- İnsanlar
  - Korku
  - Açlık
  - Cinsellik
  - Fetişler

Klasik koşullama ne işe yarar?

Eski kuram: Çağırışım

Klasik koşullama en çok koşulsuz uyarıcı ile koşullu uyarıcı birlikte verildiğinde gerçekleşir

Koşulsuz tepki ve koşullu tepki birbirinin aynısıdır

Klasik koşullama ne işe yarar?

Daha iyi bir kuram: Hazırlanma

Bir olayın gerçekleşeceğini gösteren bir ipucuna karşı duyarlı hale gelmek, o olaya hazırlanmanızı sağlar

1. Koşullu ve koşulsuz uyarıcı arasındaki en iyi zamanlama?

Koşullu uyarıcının koşulsuz uyarıcıdan hemen önce gelmesi (yemekten önce zil)

2. Koşullu tepkinin doğası?

Koşulsuz tepki için hazırlık (salya)

Edimsel koşullama

• Nedir?

– Yaptıklarımızla ödül/ceza arasındaki ilişkilerin öğrenilmesi

• Ne içindir?

– Neyin işer yarayıp neyin yaramadığının öğrenilmesi

(klasik: pasif; edimsel: istemli)

ETKİ YASASI:

Davranışta bulunmada, pekiştirilmeye bağlı artma, pekiştirilmeme durumunda ise, zayıflama eğilimi

Skinner: Edimsel koşullamanın genişletilmesi

Bir güvercin nasıl eğitilir

- Pozitif pekiştirme
- Negatif pekiştirme
- Ceza

Bir güvercin dans etmek üzere nasıl eğitilir

- Şekillendirme

Bir güvercin poker fişi için dans etmek üzere nasıl eğitilir

Klasik koşullama aracılığıyla poker fişlerinden doğal bir
ödüle bağlantı kurma

Bir güvercin sonsuza kadar...
dans etmek üzere nasıl eğitilir

- Pekiştirme tarifeleri
  - Sabit & Değişken
  - Oranlı & Aralıklı

Kısmi pekiştirme etkisi

İnsanları nasıl dans ettirirsin

Davranışçılık:
Bilimsel değerlendirme

Her şeyin öğrenildiği doğru
mu?

- Hayır, doğuştan gelen (öğrenilmemiş)
bilgiler hakkında kayda değer kanıtlar var

Zihinsel süreçler hakkında konuşmanın bilim dışı olduğu doğru mu?

- Hayır
  - Diğer bilimler (örneğin fizik) gözlenemeyen şeyler hakkında konuşur
  - Karmaşık ve akıllı davranışları içsel temsillerle açıklamak mantıklı geliyor

Hayvanların öğrenmesinde pekiştirme ve ceza zorunlu mudur?

Hayır

Öğrenmeye ilişkin olarak belirli bir takım sınırlılıkların olmadığı doğru mu?

Hayır

- Doğal tepkiler
- Tat kaçınması (Garcia etkisi)
  - Tat / mide bulantısı &
  - Tat / elektrik şoku
- Fobiler

Chomsky'nin eleştirisi:
İnsanları ele aldığında davranışçı
görüş o kadar muğlâktır ki artık
bilimsellikten çıkmaktadır

Yanılsanamazlık

Bizler neden ... ?

- Kendi kendimize konuşuruz
- Sesleri taklit ederiz
- Sanat icra ederiz
- Düşmana kötü şeyler söyleriz
- Keyifli durumlar hakkında hayal kurarız

Skinner: Bunların hepsi çeşitli
pekiştireçleri içerir

- Kendi kendimize konuşma
- Sesleri taklit etme
- Sanat icra etme
- Düşmana kötü şeyler söyleme
- Keyifli durumlar hakkında hayal kurma

Chomsky: Muğlak, yanılsanamaz

- Kendi kendimize konuşma
- Sesleri taklit etme
- Sanat icra etme
- Düşmana kötü şeyler söyleme
- Keyifli durumlar hakkında hayal kurma

ETKİ YASASI:

Davranışta bulunmada, pekiştirilmeye bağlı artma, pekiştirilmeme durumunda ise, zayıflama eğilimi

Davranışçılığın mirası

- Bazı önemli öğrenme mekanizmaları hakkında daha zengin bir anlayış
- Özellikle sözel olmayan türlerin eğitiminde güçlü teknikler